DRENTS ARCHIEF

Ontwerp Begroting 2025

Gisteren bewaard, morgen verteld

Assen, 16 april 2024

Versie 1.0

Inhoudsopgave

1. Inleiding....2
2. Algemene ontwikkelingen voor 2025....3
2.1 Organisatorische ontwikkelingen....3
2.2 Ontwikkelingen wettelijke archieffunctie....3
2.3 Ontwikkelingen erfgoedfunctie....4
3. Onze visie, missie, kernwaarden en doelen....5
3.1 Visie....5
3.2 Missie....5
3.3 Kernwaarden....5
3.4 Kerndoelen....5
4. Doelstellingen voor 2025....6
4.1 Dienstverlening....6
4.2 Kennisdeling....8
5. Paragrafen....11
5.1. Bedrijfsvoering....11
5.2 Onderhoud en IT....12
5.3. Weerstandsvermogen en risico....13
5.4. Financiering....14
5.5. Verbonden partijen....15
6. Financiële begroting....16
6.1 Overzicht van baten en lasten....17
6.2 Toelichting baten en lasten....18
7. Verklaring Algemeen Bestuur....22
Bijlagen....23

1. Inleiding

Het begrotingsjaar 2025 is het eerste jaar binnen het meerjarenbeleidsplan 2025-2028 met als titel *Gisteren bewaard, morgen verteld*. In het voorliggende document worden de activiteiten geschetst die voortkomen uit onze strategische visie in samenhang met de financiële consequenties hiervan voor de begroting, gevolgd door een toelichting op deze cijfers.

Volgens artikel 34b van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR 2022) wordt voor elk begrotingsjaar een kadernota (de 'algemene financiële en beleidsmatige kaders') opgesteld en vervolgens een ontwerp voor de begroting met toelichting. Omdat de kadernota uiterlijk 30 april en de ontwerpbegroting uiterlijk begin mei moeten worden aangeleverd en de stukken feitelijk in elkaars verlengde liggen is in 2016 in het bestuur besloten om deze stukken te integreren in de ontwerpbegroting en deze jaarlijks vóór 15 april aan te leveren.

De Ontwerp-Begroting 2024 is binnen de kaders van onze Strategische Visie 2021-2024 door het Dagelijks Bestuur van het Drents Archief opgesteld en wordt conform artikel 35 van de WGR 2022 voorgelegd aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), de raad van de gemeente Assen en het algemeen bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta. De minister, de raad van de gemeente en het algemeen bestuur van het waterschap kunnen binnen twaalf weken reageren op de inhoud van de ontwerp-begroting. Het dagelijks bestuur van het Drents Archief stelt de minister van OCW, de gemeenteraad van Assen en het algemeen bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het derde lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt. Vervolgens wordt de begroting door het Algemeen Bestuur van het Drents Archief vastgesteld, waarna de begroting vóór 15 september aan de minister van OCW, de raad van de gemeente Assen, het algemeen bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta en gedeputeerde staten van Drenthe wordt toegezonden.

2. Algemene ontwikkelingen voor 2025

2.1 Organisatorische ontwikkelingen

In 2025 wordt door middel van een wijzigingsbesluit de GR voor het Drents Archief uitgebreid met de gemeente Tynaarlo en mogelijk andere Drentse gemeenten. Hiermee voldoen we aan de opdracht van de minister van OCW uit 2018 om onze positie in de regio te versterken. Vanwege het uitstel van de nieuwe Archiefwet zal het Rijk pas per 1-1-2026 uittreden uit de GR. Met OCW worden mogelijkheden onderzocht om de bestuurlijke drukte van opnieuw een wijzigingsbesluit in 2026 te voorkomen.

Behalve met een toenemend aantal partners in de GR hebben we in 2025 ook te maken met groei van het aantal medewerkers in onze organisatie. Om als archiefexpert onze kerndoelen Dienstverlening en Kennisdeling te kunnen realiseren, moeten we investeren in onze kennis, kunde en capaciteit. Het vinden van voldoende en geschikte medewerkers is een uitdaging in de huidige krappe markt.

In een groeiende organisatie is het van belang de eenheid en focus te behouden. Bij het werken aan de kerndoelen Dienstverlening en Kennisdeling moet worden voorkomen dat een tweedeling in de organisatie ontstaat: een deel dat zich bezig houdt met (zakelijke) dienstverlening en een deel dat zich bezig houdt met kennisdeling voor een breed publiek. Voldoende aandacht voor interne cultuur en communicatie is daarvoor onontbeerlijk.

In 2025 zien we ons geconfronteerd met hogere kosten. De krapte op de arbeidsmarkt alsmede de in 2024 vastgestelde cao verhoging resulteren in een stijging van de loonkosten in 2025. Daarnaast voorzien we ook overige kostenstijgingen, zoals voor IT en energie.

2.2 Ontwikkelingen wettelijke archieffunctie

Al geruime periode wordt er op landelijk niveau gewerkt aan een nieuwe Archiefwet. De huidige archiefwet (1995) wordt gemoderniseerd. Hetzelfde geldt voor de archiefregeling en het archiefbesluit. De verwachting is dat de nieuwe archiefwetgeving in 2026 in werking zal treden. Dit heeft met name gevolgen voor de overbrengingsperiode die van twintig jaar naar tien jaar gaat. Rijksoverheid, gemeenten en andere overheidsinstanties hebben daardoor voortaan nog maar tien in plaats van twintig jaar de tijd om belangrijke informatie over te brengen naar een (digitaal) archief.

Daarnaast wordt (naar verwachting) in de nieuwe Archiefwet opgenomen dat overheden verplicht een archivaris moeten aanstellen. In een aantal gevallen zullen Drentse gemeenten gebruik willen maken van onze archivaris, in de vorm van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) of indien men toetreedt tot onze GR als taakoverdracht.

2.3 Ontwikkelingen erfgoedfunctie

In 2005 publiceerde de Raad van Europa het verdrag *'De waarde van cultureel erfgoed voor de samenleving'*, kortweg het Verdrag van Faro. Dit verdrag werd in januari 2024 ondertekend door Nederland. Een belangrijk moment waarmee het Faro-gedachtegoed een prominente plek kreeg in het erfgoedveld. De bedoeling van het Verdrag is dat de mensen en hun blik op het verleden meer centraal komen te staan. Het draait dan om erfgoedparticipatie: de verbinding tussen erfgoed, mens en samenleving. Het Drents Archief wil die verbinding versterken; we delen en geven betekenis aan het Drentse erfgoed dat in onze depots ligt opgeslagen. Nieuwe onderzoeken en invalshoeken zorgen voor nieuwe verhalen uit oude documenten en het betrekken van nieuwe doelgroepen.

In Drenthe is er, anders dan in andere provincies, geen erfgoedhuis dat een centrale en verbindende rol vervult voor alle erfgoedinstellingen. Het Drents Archief kan en wil daar deels in voorzien door te fungeren als brede erfgoedinformatievoorziening naar de Drent. Daar waar onze eigen bronnen opdrogen en onze kennis stopt, kunnen wij doorverwijzen naar andere erfgoedinstellingen. De kennis van het Drents Archief over digitale toegankelijkheid kan ook andere erfgoedcollecties binnen Drenthe helpen om erfgoed online toegankelijk, vindbaar en houdbaar te maken.

3. Onze visie, missie, kernwaarden en doelen

3.1 Visie

In een wereld waarin informatie steeds belangrijker en digitaler wordt en er tegelijkertijd groeiende behoefte is aan betrouwbare informatie, zijn archieven van onschatbare waarde voor de samenleving. Archieven vertellen over iedereen: in verleden, heden en toekomst. Ze dragen bij aan burgerschap en sociale cohesie in de samenleving.

3.2 Missie

Het Drents Archief vormt, behoudt en ontsluit archieven, omdat authentieke bronnen toegang geven tot het verleden en context geven aan het heden. Wij zorgen voor toegankelijkheid van dat waardevolle erfgoed voor huidige en toekomstige generaties. Wij beheren niet alleen een opslagplaats van bewijsmateriaal, verhalen en herinneringen, maar delen ook informatie die de rechtszekerheid bevordert en die licht werpt op persoonlijke en gedeelde geschiedenissen van en in Drenthe. Als laagdrempelig kenniscentrum voorzien wij (overheids)organisaties van hoogwaardige diensten en expertise op archiefgebied.

3.3 Kernwaarden

De kernwaarden van het Drents Archief zijn authenticiteit, betrouwbaarheid, integriteit en toegankelijkheid. Archieven zijn de getuigenissen van bestuurlijk, cultureel en intellectueel handelen en vormen de weerspiegeling van de samenleving. Ze bieden context en zijn van belang voor een transparante en op democratische beginselen gestoelde overheid. Door de digitale ontwikkelingen is de blik van burgers op de wereld verruimd. Tegelijkertijd wordt steeds nadrukkelijker gezocht naar connectie met het lokale, regionale en nationale verleden. Historische informatie over de woonomgeving ondersteunt de vorming van de eigen identiteit van burgers. Zij kunnen aan de hand van beschikbare historische bronnen kennisnemen van het handelen van de eigen familie of van gebeurtenissen in de leefomgeving. Zo worden ze in staat gesteld om context te geven aan hun eigen leven en de plek waar ze wonen. Dit is een belangrijk gegeven voor participatie in de samenleving.

3.4 Kerndoelen

Drents Archief profileert zich als archiefexpert, wat enerzijds resulteert in een uitgebreide dienstverlening aan (overheids)organisaties en anderzijds in het delen van onze kennis aan een breed publiek.
Het Drents Archief is een toonaangevend kenniscentrum op het gebied van archiefbeheer, preservering en ontsluiting voor een breed publiek. We zijn een professionele en vakbekwame organisatie die partners ontzorgt en hoogwaardige dienstverlening levert.

4. Doelstellingen voor 2025

4.1 Dienstverlening

Door het zorgvuldig bewaren en beschikbaar maken van overheidsinformatie en andere belangrijke informatiebronnen geven wij invulling aan de wettelijke taak om de archieven van onze partners, gemeente Assen, gemeente Tynaarlo, Waterschap Drents Overijsselse Delta en – tot aan de inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet - het Rijk, te beheren. Hetzelfde geldt voor organisaties die middels een dienstverleningsovereenkomst diensten van ons afnemen, zoals de provincie en de gemeente Emmen. Met advies, begeleiding en toegang tot het e-depot ondersteunen wij Drentse lagere overheden bij de verbetering van hun informatiehuishouding, zodat de duurzame toegankelijkheid van hun digitale archieven geborgd wordt.

4.1.1. Dienstverlening aan partners

Gemeente Assen
De archiefbewaarplaats van de gemeente Assen en de functie van gemeentearchivaris zijn ondergebracht bij het Drents Archief. Dit betekent in de praktijk dat de archieven van de gemeente die zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats om permanent te worden bewaard, onder de verantwoordelijkheid van de gemeentearchivaris, door het Drents Archief worden beheerd. De gemeentearchivaris is naast het beheer van de overgebrachte archieven belast met het toezicht op de archieven van de gemeente die (nog) niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
De bouwvergunningen vormen een belangrijk en veel geraadpleegd archief. Het Drents Archief voert hier de dienstverlening op: ter inzage legging in onze Digilounge en desgewenst het inscannen van (een deel van) de bouwvergunning.
In 2025 maakt de gemeente Assen ook gebruik van het e-depot voor de preservering van het digitale archief. Hierbij wordt een vervolg gegeven aan de ervaringen die zijn opgedaan in 2024. Die ervaringen zijn voor de gemeente belangrijk om een goede inschatting te kunnen maken voor de werkzaamheden die gedaan moeten worden.

Gemeente Tynaarlo
Op het moment van schrijven is nog niet duidelijk welke diensten de gemeente Tynaarlo, die per 1-1-2025 toetreedt tot de GR, gaat afnemen. Te denken valt in ieder geval aan het e-depot en de (verplichte) archivaristaak.

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Het Drents Archief vervult voor het Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD) de archivarisfunctie in de vorm van advies en toezicht op zowel het analoge als het digitale archief. Daarnaast is WDOD aangesloten op het e-depot ten behoeve van behoud en ontsluiting van zijn digitale archief.

Rijk
Wanneer het Rijk in (naar verwachting) 2026 als partner uit de GR treedt, blijft de rijksarchieftaak gedelegeerd aan het Drents Archief. Dit betreft beheer en ontsluiting van de (omvangrijke) analoge en deels gedigitaliseerde collectie. De permanent te bewaren archieven van rijksinstellingen die in de provincie gevestigd zijn en waarvan de taken een regionaal karakter hebben, worden overgebracht naar de rijksarchiefbewaarplaats. De overbrenging hoeft niet eerder plaats te vinden dan na twintig jaar (en naar verwachting vanaf 2026 na tien jaar). Hierdoor valt ook de komende

jaren een aanzienlijk aanbod van papieren archieven van rijksinstellingen te verwachten. Het einde van het papieren tijdperk komt echter bij verschillende rijksinstellingen langzaam maar zeker in zicht. De digitale archieven worden straks niet bij het Drents Archief ondergebracht, maar vallen onder verantwoordelijkheid van het Nationaal Archief.
De archivaris van het Drents Archief is met ingang van de nieuwe Archiefwet (per naar verwachting 1-1-2026) geen rijksarchivaris meer; die functie blijft behouden aan uitsluitend de algemeen rijksarchivaris/directeur van het Nationaal Archief. Dit betekent onder andere dat het Drents Archief niet langer als rijksarchivaris kan acquireren. Niet al het te acquireren archief valt logischerwijs onder één van de GR partners (gemeenten of waterschap); in die gevallen zou de acquisitie als provinciaal archief moeten worden verworven. Hierover zijn in de dienstverleningsovereenkomst met de provincie afspraken gemaakt.

- Voor het analoge deel van de rijkscollectie is inzichtelijk welke aandachtspunten er zijn met betrekking tot de materiële staat. Voor overbrenging van papieren rijkscollecties naar de archiefbewaarplaats in Drenthe zijn we afhankelijk van DocDirekt en de ministeries. Intern is de rijkscollectie op orde.
- We brengen jaarlijks minstens 50m[1] analoog rijksarchief over naar het depot in Emmen. Vanwege de beperkte dienstverlening aldaar lenen voornamelijk ingescande dossiers zich daarvoor. De ruimte die we winnen met overbrenging van rijksarchief naar Emmen, gebruiken we voor collecties die in het Drents Archief juist fysiek ter inzage gegeven kunnen worden.
- In 2025 maken we ten minste 100 meter van de particuliere acquisities die onder de Rijkscollectie zijn verworven toegankelijk voor publiek.
- Afhankelijk van de ruimte die we krijgen, acquireren we nog een klein hoeveelheid particulier archief op Rijkstitel. Wat dat is, is nog onduidelijk.
- We hebben voor 2025 nog geen verzoeken voor overbrenging gekregen.

4.1.2 Dienstverlening aan andere overheidsinstellingen

Provincie Drenthe
Het Drents Archief beheert op basis van een DVO namens de provinciearchivaris de overgebrachte archieven van de provincie Drenthe. In 2024 is een nieuwe DVO afgesloten voor de periode 2025-2028. Daarin zijn afspraken gemaakt over beheer, dienstverlening en e-depot, alsmede over acquisitie van particuliere archieven.
Over het beheer vindt afstemming plaats tussen de provinciearchivaris en de archivaris van het Drents Archief. De provincie levert de over te brengen archieven in de wettelijk vereiste goede, geordende en toegankelijke staat aan bij het Drents Archief. Op basis van afspraken wordt jaarlijks een gedeelte van de archieven materieel verzorgd om behoud van het materiaal te waarborgen. Deze verzorging bestaat voornamelijk uit het schoon maken of houden en ompakken in zuurvrije dozen.
Voor wat betreft dienstverlening zien we een groei in het aantal aanvragen en bezoekers; in 2025 verwachten we circa 600 aanvragen om een provinciaal document in te zien.

- In 2025 verzorgen we het provinciaal archief. Dit houdt in dat – op basis van afspraken die we met de provinciearchivaris hebben gemaakt – een deel van de collectie voorzien wordt van nieuwe dozen en omslagen. Onze afdeling Behoud draagt hiervoor zorg.
- In 2025 maakt de provincie gebruik van het Drentse e-depot. Na de succesvolle pilots met videotulen en GIS-bestanden, lijken dit goede ‘kandidaten’ voor opname in het e-depot.

Gemeenten en samenwerkende bestuursorganen
Voor verschillende (Drentse) gemeenten en andere overheidsinstellingen geeft het Drents Archief invulling aan afgesloten dienstverleningsovereenkomsten. In deze overeenkomsten zijn afspraken gemaakt waaruit de dienstverlening bestaat. In 2025 verwachten we dat drie overheidsorganen een

overeenkomst met ons zullen sluiten. De dienstverlening kan bestaan uit het vervullen van de archivaristaak voor die instelling. Voor 2025 verwachten we dit te doen voor drie overheidsorganen. Een andere vorm van dienstverlening is het duurzaam digitaal bewaren van overheidsinformatie en het beschikbaar stellen ervan. Hierbij wordt gebruik gemaakt van onze e-depot-voorziening. Van onze aangeboden digitale dienst verwachten we dat in 2025 drie overheidsorganen gebruik maken.

4.1.3 Particulier archief

Om het verhaal van Drenthe ook in de toekomst te kunnen vertellen is het belangrijk naast de wettelijk te bewaren overheidsarchieven ook particuliere archieven te verwerven, toegankelijk te maken en beschikbaar te stellen. Met onze collectie proberen we een goede afspiegeling van de archieven van de Drentse samenleving te vormen.

4.1.4 Foto- en filmarchief

Het foto- en filmarchief vormt een bijzonder onderdeel van zowel onze rijks-, provinciale, als particuliere archieven; een onderdeel dat vaak het meest tot de verbeelding van onze klanten spreekt. Ook in 2025 gaan we ons foto- en filmarchief weer uitbreiden. Dit doen we op verschillende manieren.

- Door nieuwe collecties te verwerven;
- Onze vrijwilligers beschrijven en digitaliseren archieven waardoor er meer foto's en films toegankelijk worden gemaakt;
- Door samen te werken met de verschillende historische verenigingen die met hun collecties door digitalisering beschikbaar stellen via de beeldbank;
- Door films en geluidsopnames te digitaliseren, zodat de kwaliteit behouden blijft en de films beschikbaar blijven om te tonen.

4.2 Kennisdeling

Het Drents Archief is een dynamisch erfgoedinformatiecentrum dat zijn kennis deelt, verrijkt, dat verbindt en inspireert door middel van toegankelijke en betrouwbare informatie. De, soms eeuwenoude, bronnen in onze eigen collectie vormen daarvoor de basis. We stemmen onze kennis van en informatie over deze bronnen af op diverse doelgroepen, waarbij we een centrale rol spelen in het informeren over erfgoed. We vervullen een knooppuntfunctie in de regio waar mensen terecht kunnen voor informatie over het Drentse erfgoed, doorverwijzingen en samenwerkingskansen. Dit stelt ons in staat het complete Verhaal van Drenthe te vertellen aan een breed publiek.

Collectiebeheer
Onze collectie vormt de basis van onze organisatie. Een van de belangrijkste werkprocessen binnen het Drents Archief is het toegankelijk maken van archieven voor bezoekers, zowel online als fysiek. Een archief dat we binnenkrijgen ondergaat een proces van opneming in de collectie. Dit behelst zowel het selecteren van te bewaren stukken als het beschrijven en de materiële verzorging ervan. Voor het beheer van onze collectie worden verschillende archiefbeheersystemen gebruikt: voor kastplaatsregistratie in onze analoge depots, voor beeldmateriaal en voor digitale archieven (e-depot). In 2024 is gestart met een onderzoek naar de mogelijke samenvoeging en afstemming van deze systemen. Uitvoering van dit project Archief 4.0 vindt plaats in 2025.

Online diensten en social media
Op basis van het in 2024 uitgevoerde identiteits- en huisstijltraject wordt in 2025 onze website vernieuwd. De nieuwe website zal voldoen aan de internationale standaard voor digitale toegankelijkheid Web Content Accessibility Guidelines (WCAG).

- Om onze verschillende collecties dichterbij het publiek te brengen, maken we dit jaar weer diverse social media rubrieken.
- Onze collectie maken we beter vindbaar door aan te sluiten bij thematische platforms. In 2025 maken we gebruik nog meer gebruik van deze platforms.
- De nauwe samenwerking met RTV Drenthe en het Dagblad van het Noorden zetten we in 2024 voort. We hebben wekelijkse rubrieken bij beide media en breiden dit waar mogelijk uit.

Individuele dienstverlening
In het Drents Archief begeleiden we individuele bezoekers bij historisch en genealogisch onderzoek en bij het opvragen van bouwdossiers. Met de begeleiding van onderzoekers in hun zoektocht naar het eigen verleden vervult het Drents Archief een maatschappelijke rol. Het vinden van antwoorden op vragen zoals: 'Waar kom ik vandaan, wie waren mijn voorouders en wat was hun rol in de geschiedenis?' kunnen houvast bieden in het leven. We merken dat met name bij de mensen die onderzoek doen naar het oorlogsverleden van hun familie en bij Drenten met roots buiten Nederland, zoals Drenten met Molukse voorouders. Het omvangrijke archief van de Maatschappij van Weldadigheid blijft daarnaast één van de meest geraadpleegde bronnen door mensen uit heel Nederland die willen weten of een voorouder in één van de koloniën heeft geleefd.

- De drempel voor het doen van onderzoek blijven we zo laag mogelijk aanbieden. Dit doen we onder andere door bij de publieksactiviteiten handvaten te reiken voor het doen van onderzoek. We blijven ook workshops aanbieden op specifieke onderzoeksthema's.
- We stellen nieuwe onderzoeksgidsen beschikbaar, n.a.v. de onderzoeken die in 2024 plaatsvonden naar o.a. het slavernijverleden in Drenthe.

Publieksactiviteiten
Het Drents Archief organiseert publieksactiviteiten op het snijvlak van geschiedenis, cultuur en erfgoed om zo het verhaal van Drenthe te vertellen op basis van onze collectie. Het vertellen van verhalen uit het verleden die raakvlakken hebben met onze huidige maatschappij, is belangrijk voor de identiteit van alle inwoners van Drenthe. Denk aan het slavernijverleden, de geschiedenis van de Molukkers in Drenthe, de herdenking van tachtig jaar bevrijding, de Koloniën van Weldadigheid en aandacht voor LHBTIQ+'ers in het Drentse verleden. Daarmee vervult het Drents Archief een maatschappelijke taak. Door onze collectie steeds op innovatieve manieren te presenteren, maken we de connectie met verschillende doelgroepen.
Met onze publieksactiviteiten proberen we een divers publiek te trekken. In 2025 organiseren we activiteiten met inhoud en kwaliteit, zoveel mogelijk met (erfgoed)partners uit de provincie en in het land: Maand van de Drentse Familiegeschiedenis rondom een actueel onderdeel van onze collectie, Opa- en Omadagen (samen met het Drents Museum rondom een actuele tentoonstelling), Open Joodse Huizen (in het kader van herdenken en vieren), Open Monumentendag, Gekleurd Grijs, Oktober Kindermaand en de Maand van de Geschiedenis (met diverse samenwerkingspartners in de gehele provincie). Naast onze reguliere activiteiten organiseren we ook bij de in 2025 lopende projecten een aantrekkelijk programma.

- In 2025 willen de samenwerkingsverbanden met andere erfgoedinstellingen in de provincie voorzetten. Door een activiteit bijvoorbeeld zowel in het Drents Archief als in een museum of erfgoedinstelling te organiseren. Zo kunnen ook kleinere instellingen gebruik maken van ons netwerk en onze expertise en bereiken wij een grotere doelgroep in alle hoeken van de provincie.

- Onze samenwerking met historische verenigingen in Drenthe krijgt vorm door digitalisering van hun tijdschriften en opname van de artikelen in de ‘Drentse Delpher’ op het geheel vernieuwde geheugenvandrenthe.nl.
- We organiseren publieksactiviteiten in het kader van 80 jaar vrijheid.

Educatie
Het Drents Archief biedt voor zowel basis-, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs een divers educatief aanbod aan.

- Om bij te dragen aan cultuureducatie met kwaliteit werken wij samen met verschillende partners, zoals Stichting Kunst & Cultuur (Culturele Mobiliteit) en ICO (Cultuurmenu).
- Het archief van Badan Persatuan is in 2024 ontsloten en onderdelen hiervan worden benut en toegevoegd aan het Molukse Educatieprogramma.
- In 2024 zijn de voorbereidingen getroffen om de educatiekelder van het Drents Archief te vernieuwen. De uitvoering zal in 2025 plaatsvinden.

Publieksprojecten
Om de historische bronnen die wij beheren voor een breed publiek toegankelijk te maken, ontwikkelen we diverse publieksprojecten rondom een bepaald thema of archief. Op deze wijze geven wij invulling aan onze erfgoedfunctie.

- In 2025 presenteren we de resultaten van het project Drentse soldaten in de Grande Armée, een samenwerking met het Nederland-Rusland Centrum, Chronoscoop film & photography en Garage TDI. Na vertraging vanwege corona en de oorlog in Oekraïne is de documentaire gereed, het educatieprogramma klaar voor gebruik en kan de bibliografie van één van de zogenaamde Drentse lotelingen tijdens een symposium worden gepresenteerd.
- In 2025 organiseren wij diverse publieksactiviteiten naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek naar het Drentse Slavernijverleden dat in 2024 is uitgevoerd.
- 80 Jaar vrijheid wordt gevierd en het Drents Archief organiseert diverse publieksactiviteiten rondom dit thema.

5. Paragrafen

5.1. Bedrijfsvoering

Personeel en organisatie
Toekomstgericht personeelsbeleid is in het belang van de organisatie én in het belang van onze medewerkers. Het zorgt ervoor dat wij onze organisatiedoelen kunnen realiseren en dat de medewerkers gemotiveerd en vitaal kunnen blijven werken. Onze organisatie staat voor continue ontwikkeling en flexibiliteit. We werken in een kleine organisatie met korte lijnen, en iedereen is zich ervan bewust vanuit de eigen deskundigheid een bijdrage te leveren aan het behalen van de doelstellingen.

Verdere uitbreiding van onze dienstverlening gaat gepaard met het aantrekken van nieuw personeel. De ontwikkelingen die het archiefveld doormaakt en waar wij op willen aanhaken, vragen andere vaardigheden en competenties van onze medewerkers dan voorheen. De nieuwe medewerkers die wij gaan werven, beschikken over die competenties en vaardigheden. In het kader van duurzame inzetbaarheid bieden wij ook de huidige medewerkers scholing aan om zich hierin te ontwikkelen. Medewerkers worden gestimuleerd om professioneel te groeien. De kennis en kunde wordt hiermee vergroot en dat komt ten goede aan de wendbaarheid van de kleine organisatie die het Drents Archief is. De formatie bedraagt in 2025 30,33 fte en ca. 35 vrijwilligers.

Wij hebben oog voor de uitdagingen die voor ons liggen. Vergrijzing, ontgroening, krapte op de arbeidsmarkt maken dat wij moeten anticiperen op een tijdperk waarin er aan werk geen gebrek is, maar dat er minder mensen beschikbaar zijn om het werk te verrichten. Het meeste werk is bij ons mensenwerk. In die krappe arbeidsmarkt zullen wij ons als werkgever onderscheidend moeten profileren. In onze arbeidsmarktcommunicatie wordt benadrukt dat onze organisatie staat voor continue ontwikkeling en flexibiliteit. Meer mantelzorg, vaker inspringen waar gaten vallen (kinderopvang, scholen) stelt hogere eisen aan de flexibiliteit die medewerkers nodig hebben in hun leven. We spannen ons in om enerzijds hier ruimte voor te geven, en anderzijds de organisatie te laten functioneren.

We houden er rekening mee dat onze rol als werkgever en onze verhouding tot medewerkers verandert. Medewerkers worden steeds autonomer. Zij willen en kunnen steeds meer zelf invulling geven aan de wijze waarop zij bijdragen aan de organisatiedoelen en de uitdagingen in hun werk. Autonomie is één van de belangrijkste drijfveren die bijdraagt aan het werkplezier van de medewerkers. De focus op de individuele medewerker verschuift meer naar de focus op de werkcondities en het faciliteren van afdeling overschrijdende samenwerkingen.

Het Drents Archief streeft naar een diverse samenstelling van het personeelsbestand en naar een inclusieve organisatie. Alle medewerkers worden gerespecteerd. Verschillende perspectieven, achtergronden en inzichten vergroten de denkkracht van het Drents Archief. Er is ruimte voor medewerkers die via werkervaringsplaatsen, stages, re-integratie- of leerwerktrajecten bij ons een plek vinden. Naast de medewerkers zijn onze vrijwilligers van groot belang. In het kader van ‘binden en boeien’ hanteren we een vrijwilligersbeleid en werven actief nieuwe vrijwilligers.

In 2024 is een besluit genomen over de Cao die het Drents Archief gaat volgen bij de vermoedelijke uittreding van het Rijk per 1 januari 2026.

5.2 Onderhoud en IT

Sinds enige jaren voert het Drents Archief zelf het beheer en onderhoud uit van het gebouw dat in eigendom is van Rijksvastgoedbeheer. Dit is nog een uitvloeisel van de pilot die van 2019 tot 2022 is uitgevoerd en die in 2024 uiteindelijk heeft geleid tot de formele overdracht van die beheertaak. In 2025 werken we verder aan het verduurzamen van ons gebouw. In 2024 zijn de koelsystemen van het depot vervangen, wat in 2025 een duidelijke energiebesparing moet opleveren. Ook op het gebied van data-opslag maken we (milieu)bewuste keuzes, zoals waar mogelijk opslag op tape in plaats van in de cloud.

Vanuit de gedachte van ‘het archief als nutsvoorziening’ is in 2024 gestart met het project Archief 4.0. In dat jaar is onderzoek gedaan naar de huidige en gewenste situatie van ons bronnenbeheer, de bestandshuishouding en de onderliggende technische infrastructuur. In 2025 (en volgende jaren) wordt uitvoering gegeven aan de gewenste situatie.

5.3. Weerstandsvermogen en risico

Weerstandscapaciteit
Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit die een overheidsorganisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen. In de voorliggende begroting is geen ruimte opgenomen om tegenvallers op te kunnen vangen. Daarvoor beschikt het Drents Archief (per 2023) over een eigen vermogen van € 157.736 en een bestemmingsreserve van € 163.792 voor *Doorontwikkeling Drents Archief 3.0.* Van deze bestemmingsreserve wordt in 2025 € 30.000 onttrokken.

Risicobeleid
Bij het Drents Archief is men zich bewust van mogelijke risico's die gelopen worden. Via de planning- en control cyclus worden bij het opstellen van de tussentijdse rapportages eventuele risico's per onderdeel in beeld gebracht. Tevens worden maatregelen aangegeven om de risico's zoveel mogelijk te kunnen verminderen of beheersen. Jaarlijks wordt er bij het opstellen van de jaarrekening een risico-inventarisatie uitgevoerd, waarbij de risico's worden geschat op impact en interne beheersing. Daarnaast worden bij de aansturing van alle (lopende) projecten de projectrisico's met hun (financiële) consequenties in kaart gebracht en bewaakt.

Risico's
De invoering van de nieuwe Archiefwet is opnieuw met een jaar uitgesteld en staat nu gepland voor 1-1-2026. Dit betekent dat wijzigingen in de Archiefwet zoals de voor overheden verplichte archivaris ook een jaar later ingaan. Dat zou gevolgen kunnen hebben voor het gevoel van urgentie bij gemeenten om bijvoorbeeld de archivaristaak als dienst bij het Drents Archief af te nemen, hetzij via een DVO, hetzij via toetreding tot de GR.
Ook de uittreding van het rijk uit de GR is gekoppeld aan de invoering van de nieuwe Archiefwet en daardoor met een jaar uitgesteld. Net als de andere RHC's heeft het Drents Archief ingezet op het laten toetreden van nieuwe partners tot de GR per 1-1-2025. Uitstel daarvan is onwenselijk vanwege diensten die gemeenten van het Drents Archief per 1-1-2025 willen afnemen, alsmede vanwege de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 en de daaraan voorafgaande 'beleidsarme' periode.
Wanneer in 2024 en 2025 de personeelsformatie doorgroeit, wordt ook de behoefte aan voldoende werkplekken urgenter. Vooruitlopend op uitbreiding van onze kantoorruimte tijdens de voorliggende meerjarenbeleidsperiode is gesproken met Het Drentse Landschap over mogelijk gebruik van flexplekken in hun pand.

Kengetallen
Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing een verplichte basis set van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen, om inzicht te geven in de ontwikkeling van de financiële vermogenspositie. Deze kengetallen dient men in samenhang te zien, omdat een afzonderlijk kengetal niet zoveel zegt over de financiële positie. Hierna volgt een overzicht en beoordeling van de kengetallen. De kengetallen netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen, grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn specifiek voor gemeenten en niet van toepassing voor het Drents Archief.

Financiële kengetallen	Begroting 2025	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
netto schuldquote	-13,1%	-22,9%	-28,1%
solvabiliteitsratio	10,5%	12,8%	10,2%
structurele exploitatieruimte	0,3%	0,5%	0,4%

De netto schuld geeft het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen weer. Normaal gesproken ligt de netto schuldquote tussen 0 en 90% (landelijk gehanteerde richtlijn). Als de netto schuldquote tussen de 100 en 130% ligt, is de schuld hoog. Bij het Drents Archief is de netto schuldquote laag (negatief). Dit betekent dat ten opzichte van haar inkomsten het Drents Archief meer dan voldoende ruimte heeft om schulden aan te gaan.

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin men in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Hierbij wordt het eigen vermogen (de algemene reserve) uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Hoe hoger het solvabiliteitsratio, hoe hoger de weerstand. Het ratio van het Drents Archief ligt in de lijn van de jaarcijfers 2023. De meeste organisaties beschouwen een uitkomst van een solvabiliteit tussen de 25% en 40% als goed.

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten en onderscheid te maken tussen structureel en incidenteel. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Wanneer de structurele exploitatieruimte negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Hoe hoger dit percentage, hoe beter. De begrote structurele exploitatieruimte van het Drents Archief in 2025 is niet negatief, maar heeft ook niet veel ruimte.

5.4. Financiering

De wet Financiering decentrale overheden (wet Fido) stelt regels voor het beheer van de treasury. De wet bevat normen voor het beheersen van risico's op kort- en langlopende leningen. Verder worden de decentrale overheden verplicht een paragraaf Financiering in de begroting en het jaarverslag op te nemen. In deze paragraaf gaan we hier nader op in.

Financiering
Het vastgestelde treasurystatuut vormt de leidraad voor wat betreft het financieringsbeleid. In dit statuut zijn doelstellingen, richtlijnen en limieten opgenomen ten aanzien van het uitzetten en aantrekken van financieringsbehoeften.

Ten aanzien van het risicoprofiel is de richtlijn opgenomen dat het Drents Archief alleen gelden uitzet bij Nederlandse overheden of financiële instellingen met tenminste een A-rating. De BNG Bank heeft een triple A-status. Bij deze bank zetten wij de eventueel overtallige middelen uit. Met de invoering van het schatkistbankieren dienen wij, net als alle andere lokale overheden, onze overtollige middelen (boven € 1.000.000) naar een gereserveerde rekening bij de BNG Bank over te boeken. Uit deze overtollige middelen voorziet het Rijk zich in een deel van haar financieringsbehoefte.

Lening
In 2005 werd bij de Bank Nederlandse Gemeenten een lening aangetrokken ten bedrage van € 250.000 tegen een rentepercentage van 3,99% met een looptijd van twintig jaar. Deze lening is afgesloten ter financiering van de verrijdbare depotstellingen. De looptijd van deze lening is tot einde 2025. In 2025 wordt nog € 12.500 afgelost.

Kasgeldlimiet en Renterisiconorm
Een belangrijk uitgangspunt van de wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan kortlopende financiering is in de wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet wordt bepaald door het begrotingstotaal bij aanvang van het dienstjaar te vermenigvuldigen met een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van 8,2%. De verwachting is dat we hier voor 2025 onder zullen blijven.

Ook voor de renterisico's van vaste schuld is in de Wet Fido een norm gesteld. Deze norm, de renterisiconorm, bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten, welke consequenties kunnen hebben voor de financiële positie. Tot op heden zijn we ruimschoots onder de norm gebleven. De verwachting is dat we ook voor 2025 hieronder zullen blijven.

5.5. Verbonden partijen

Als kenniscentrum stelt het Drents Archief zijn expertise ter beschikking aan initiatieven die op basis van vrijwillige inzet tot stand komen. Een overzicht van verbonden partijen, waarin alleen een bestuurlijk belang aanwezig is:

- Stichting Vrienden van het Drents Archief (directeur is bestuurslid);
- Stichting De Milly van Heiden Reinestein (directeur is bestuurslid en medewerker is penningmeester);
- Stichting Nieuwe Drentse Volksalmanak (directeur is voorzitter).

6. Financiële begroting

6.1 Overzicht van baten en lasten

	Begroting 2025	Begroting 2024	Realisatie 2023
Structurele baten			
Bijdrage Rijk	2.177.500	1.913.600	1.911.307
Bijdrage Rijk Transitiegelden	50.000	50.000	50.000
Bijdrage gemeente Assen	195.090	135.600	137.444
Bijdrage gemeente Tynaarlo	5.000	0	0
Bijdrage WDOD	34.020	0	0
DVO Provincie Drenthe	200.000	173.100	173.154
Subsidie Provincie Drenthe	366.645	316.200	327.982
Bijdrage E-depot	483.557	219.500	181.881
Totaal	**3.511.812**	**2.808.000**	**2.781.768**
Overige opbrengsten			
Opbrengsten collectie en publiek	46.500	52.500	43.125
Opbrengsten zakelijke dienstverlening en projecten	102.500	156.000	154.554
Totaal	**149.000**	**208.500**	**197.679**
Personeelskosten			
Salarissen vast	2.523.000	1.921.000	1.852.889
Tijdelijk personeel	32.400	42.500	142.245
Overige personeelskosten	58.500	50.900	54.077
Totaal	**2.613.900**	**2.014.400**	**2.049.211**
Directe kosten			
Collectie en archieven	99.500	105.700	88.861
Digitale diensten	103.000	91.000	95.906
Publiek	33.111	31.500	26.539
Projecten	50.000	50.000	51.672
Doorontwikkelen Drents Archief 3.0	30.000	15.000	0
Totaal	**315.611**	**293.200**	**262.978**
Indirecte kosten			
Huisvesting	451.500	433.100	408.007
Dotatie voorzieningen	160.000	122.000	145.000
IT/ICT kosten	61.500	53.900	62.266
Organisatiekosten	72.500	61.000	60.054
Afschrijvingen en rente	55.801	68.900	59.375
Totaal	**801.301**	**738.900**	**734.702**
Incidentele baten en lasten	**40.000**	**15.000**	**62.107**
Saldo van baten en lasten	**30.000-**	**15.000-**	**5.337-**
Onttrekking bestemmingsreserve doorontw.DA 3.0	30.000	15.000	-
Totaal mutaties bestemmingsreserve/fonds	**30.000**	**15.000**	**-**
Resultaat	**0**	**0**	**-5.337**

6.2 Toelichting baten en lasten

Inleiding
Het begrotingsjaar 2025 is het eerste jaar van de nieuwe Strategische Visie 2025-2028 *Gisteren bewaard, morgen verteld.* In 2025 wordt opnieuw een nieuwe GR voor het Drents Archief van kracht, waarin de gemeente Tynaarlo en mogelijk andere Drentse gemeenten als nieuwe partner toetreden tot de GR. In deze begroting is rekening gehouden met uittreding van het Rijk per 1-1-2026. Daarnaast verwachten we een toename van (overheids)organisaties die gebruik willen maken van onze dienstverlening op het gebied van e-depot.
Ook in 2025 verwachten we een stijging in de kosten. De krapte op de arbeidsmarkt alsmede de in 2024 vastgestelde cao verhoging resulteren in een stijging van de loonkosten in 2025. Daarnaast voorzien we ook overige kostenstijgingen, zoals voor IT en huisvesting (energie).

Het saldo van baten en lasten van de begroting 2025 komt uit op € 30.000 negatief. We begroten een onttrekking van kosten aan de reserve Doorontwikkeling DA 3.0 ad. € 30.000. Na deze onttrekking is het resultaat van de begroting € 0,-.

BATEN

Structurele baten
De financiële basis voor de begroting van 2025 wordt gelegd door de bijdragen van een aantal overheden, die vanuit hun archief-wettelijke verplichtingen de zorg voor hun archieven hebben overgedragen aan het Drents Archief. Dat zijn het Ministerie van OCW, de Gemeente Assen en het Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD) als partners in de Gemeenschappelijke Regeling. Het Rijk heeft kenbaar gemaakt uit de Gemeenschappelijke regeling te treden. In deze begroting is rekening gehouden met uittreding per 1-1-2026. De gemeente Tynaarlo treedt in 2025 toe tot de GR.

De bijdrage van het Rijk is gebaseerd op de bijdrage over het begrotingsjaar 2023. Hierin is rekening gehouden met een indexering van 8,5% voor 2024 en 5% voor 2025. Het percentage van 2024 is gebaseerd op de vastgestelde CAO per 1-4-2024. Normaliter worden de definitieve partnerbijdragen halverwege het lopende boekjaar vastgesteld. Het Rijk heeft daarnaast tijdelijke middelen beschikbaar gesteld ter compensatie voor het stopzetten van het landelijke e-depot. Dit betreft een jaarlijks bedrag van € 50.000 gedurende de jaren 2022 tot en met 2026. Dit bedrag is bestemd voor kennisvergaring op het terrein van informatie, archief en digitalisering.

De bijdrage van de gemeente Assen is gebaseerd op de nieuwe GR. Hierin is rekening gehouden met een indexering van 5% voor 2024 en 5% voor 2025. In deze bijdrage is opgenomen: het archiefbeheer, dienstverlening met betrekking tot Bouwdossiers, inzet archivaris en aanvulling depothuur. De gemeente Assen neemt vanaf 2024 deel aan het e-depot. Deze bijdrage is opgenomen onder de bijdragen e-depot.

De bijdrage van het Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD) omvat het toezicht en de advisering van de archivaris. De bijdrage voor het e-depot is opgenomen onder bijdragen e-depot.

De gemeente Tynaarlo heeft in 2023 bekend gemaakt toe te treden tot de GR. Over mogelijke dienstverlening zijn nog geen afspraken gemaakt.

De huidige vierjarige dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de provincie Drenthe voor de uitvoering van archieftaken is in 2024 afgelopen. In 2024 wordt een nieuwe DVO afgesloten voor de periode van 2025 tot en met 2028. Deze bedragen zijn bij het opmaken van deze begroting nog niet

bekend. Er is uitgegaan van een compensatie voor gestegen kosten in de afgelopen jaren. Daarnaast ontvangt het Drents Archief voor de cultuurdoelen jaarlijks een subsidie. Het begrote subsidiebedrag is met twee keer 2% geïndexeerd (2024 en 2025). De provincie heeft de afgelopen jaren meegedaan aan de pilot van het Drentse e-depot en vervolgt dit in 2025. De bijdrage van de provincie voor het e-depot is opgenomen onder bijdragen e-depot.

In 2021 is gestart met de pilot het Drentse e-depot. Daarmee is ervaring opgedaan met diverse soorten informatie en opslag in ons e-depot. Gedurende het jaar 2024 eindigen de pilots en zullen deze vervolgens 'live' gaan starten. De vergoeding voor deze dienstverlening is gebaseerd op het landelijke kostenmodel voor e-depots. In deze begroting is rekening gehouden met bijdragen van een aantal Drentse gemeenten, de provincie Drenthe, het Waterschap Drents Overijsselse Delta en de GGD-VRD inzake de aansluiting op het e-depot. Tevens gaan we uit van het uitwerken van een e-depot proeftuin voor IT Twente.

Overige opbrengsten
De opbrengsten vanuit collectie en publiek betreffen met name depotverhuur, opbrengsten uit publieksactiviteiten, historisch vergaderen, groepsbezoeken en educatie. De opbrengsten zijn aangepast aan een meer realistisch inkomstenbeeld zoals we dat in de jaren na corona zien. Tegelijkertijd richten we ons (door de positieve ervaringen tijdens de coronajaren) meer op het aanbieden van digitale programma's. Dit genereert meer publiek, maar minder opbrengsten.

In de begroting is rekening gehouden met een bijdrage van de provincie Drenthe voor het uitvoeren van diverse projecten in 2025. Daarnaast worden er baten voorzien vanuit opdrachten van derden en fondswerving op projectbasis, alsmede zakelijke opdrachten.

LASTEN

Personeelskosten
De personeelskosten in de begroting 2025 zijn gebaseerd op de CAO Rijk. In verband met de uittreding van het Rijk uit de GR, moet er een nieuwe CAO gekozen worden. In 2024 wordt hier een beslissing over genomen. De op dit moment bekende informatie over verhogingen van de CAO Rijk is verwerkt in de begroting. Aangezien de huidige CAO Rijk loopt tot 31 december 2025 is er geen rekening gehouden met extra verhogingen in 2025.

De totale formatie is 30,33 fte. Dat is inclusief vacatureruimte van 3,00 fte ad. €291.000; dit is begroot voor een (tweede) archivaris en twee adviseurs digitale informatie. De verwachting is dat een deel van deze vacatures in de loop van 2024 al ingevuld zullen worden. Reden voor het uitzetten van deze vacatures is uitbreiding van werkzaamheden op het gebied van zakelijke dienstverlening en e-depot. In totaal gaat het om 38 medewerkers met een gemiddeld dienstverband van 28 uur. De tijdelijke inhuur (0,61 fte) betreft inzet voor een projectleider project DA 4.0, secretariële ondersteuning van het bestuur en achterwacht voor de receptie. Ook is rekening gehouden met de inzet van een 'onderzoeksbeurs' voor één student, die we samen met de provincie willen financieren.

Directe kosten
Collectie en archieven
De kosten van Collectie en archieven stijgen ten opzichte van de realisatie 2023. Dit heeft onder andere te maken met beheerskosten inzake het gebruik van specifieke software voor collectiebeheer. Deze kosten worden door toenemende prijsstijgingen hoger. Daarnaast worden er door toenemende digitalisering steeds meer onderdelen van deze software benut. Ook bij aanschaf van papier en dozen zien we stijgende prijzen. In het kader van het vernieuwde collectie- en

acquisitieplan is tevens het budget voor restauratie- en conserveringskosten verhoogd. Het is de bedoeling om verworven collecties voortaan binnen een jaar beschikbaar te maken voor de bezoeker. Om dit te kunnen realiseren is extra budget nodig. Ook is in de begroting rekening gehouden met de inzet van een externe restaurateur.

Digitale diensten
De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in vernieuwing van hosting en websites. Dit gaat gepaard met de nodige extra kosten. Door uitbreiding in de dienstverlening van het Drentse e-depot nemen ook deze kosten toe. Het gaat hier bijvoorbeeld om materiële kosten in de vorm van systeem, opslag, koppelingen en servers voor het e-depot. Ook hier hebben we te maken met doorgevoerde prijsstijgingen van leveranciers.

Publiek
Onder deze categorie zijn de kosten van de publieksactiviteiten opgenomen (o.a. groepsbezoeken, educatie, communicatie, activiteiten). Deze kosten zijn nagenoeg op hetzelfde niveau van de begroting 2024 en de realisatie van 2023. We gaan door met onze online activiteiten, maar gaan er tegelijkertijd vanuit dat we ook in 2025 het publiek weer diverse activiteiten op diverse locaties kunnen aanbieden.

Projecten
Onder deze categorie zijn de kosten opgenomen voor de projecten, die door de provincie gefinancierd worden. Omdat projecten in principe kostendekkend zijn, is er verder geen budget begroot.

Doorontwikkeling Drents Archief 3.0
Hieronder worden verstaan de aanpassingen, verbeteringen, vervangingskosten voor het actueel en goed werkend houden van onze publieksfaciliteiten. In 2025 zal dit besteed worden aan vernieuwingen in de Digilounge, Kloostergang en Studiezaal. Deze kosten ad. € 30.000 worden onttrokken aan de hiervoor bedoelde bestemmingsreserve. Daarnaast is in de investeringsbegroting rekening gehouden met aanpassingen van onze publieksruimten.

Indirecte kosten
Huisvestingslasten
De huisvestingslasten zijn flink gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Dit heeft te maken met prijsstijgingen, met name van de energiekosten. Maar ook bij de andere leveranciers hebben we te maken met tariefstijgingen, bijvoorbeeld bij het onderhoud en de schoonmaak. Op het gebied van verduurzaming hopen we de komende jaren een slag te slaan. Onder andere vervanging van de koelinstallaties, van de dubbele beglazing in een deel van het pand en aanpassing van de depot-temperaturen zullen effect hebben op de kosten. In de begroting is daarnaast rekening gehouden met een jaarlijkse grote schoonmaak van de depotruimtes door een externe partij.

Dotatie voorzieningen
Vanaf 2019 is het beheer en onderhoud van het pand door Rijksvastgoedbedrijf (RVB) overgedragen aan het Drents Archief. Om de kosten van groot onderhoud evenredig te kunnen verdelen over de jaren is een voorziening ingesteld. Hieraan ligt een meerjaren onderhoudsplan ten grondslag, welke regelmatig wordt geactualiseerd. De in de begroting opgenomen dotatie is hierop gebaseerd. Daarnaast wordt de incidentele bijdrage van het Rijk voor kennisvergaring op het terrein van informatie, archief en digitalisering gedoteerd aan de voorziening Transitiegelden Rijk. Ook hieraan ligt een plan ten grondslag.

IT/ICT kosten
De kosten van IT/ICT zijn gestegen ten opzichte van de begroting 2024. Dit heeft met name te maken met de personele uitbreiding, waardoor ook de kosten van licenties, telefoon en computerapparatuur navenant stijgen.

Organisatiekosten
Bij de organisatiekosten is in de begroting 2025 rekening gehouden met prijsstijgingen ten opzichte van vorig jaar. Door uitbreiding in personeel de afgelopen jaren nemen ook deze kosten toe (kantine, kantoor, drukwerk, dienstreizen, verzekeringen). Ook het extern inhuren van met name juridische ondersteuning voor het uitzoeken van diverse zaken met betrekking tot het uittreden van het Rijk drukt steeds meer op de begroting. We gaan ervan uit dat in gesprek met OCW over vergoeding van deze uittredingskosten overeenstemming gevonden zal worden.

Kapitaallasten
In 2025 wordt geïnvesteerd in de herinrichting van de publieksruimte. Er wordt onderzocht hoe ruimtes zoals Digilounge, Kloostergang, Entree en Studiezaal nog beter naar de behoeftes van onze bezoekers kunnen worden ingericht. Hieronder wordt verstaan de aanpassingen, verbeteringen, vervangingskosten voor het actueel en goed werkend houden van de publieksfaciliteiten. Daarnaast wordt in de investeringsbegroting rekening gehouden met de herinrichting van het kantoor waar de behoudswerkzaamheden plaats vinden. De inrichting hiervan is te weinig gericht op de werkzaamheden die er plaats vinden, bijvoorbeeld de afwezigheid van een puntafzuiging. Deze wordt gebruikt bij een restauratie, bij het schonen van archieven om bijvoorbeeld geurdampen van lijm en stofresten af te zuigen. Ook is rekening gehouden met het voorzien van nieuwe medewerkers van laptop en telefoon, vervanging van kantoormeubilair en de vaatwasser. Het totaalbedrag aan investeringen in 2025 is € 90.000.

Incidentele baten en lasten
Onder deze post is de BTW terugvordering van de Belastingdienst opgenomen. Jaarlijks kan achteraf een deel van de betaalde BTW worden teruggevorderd volgens een bepaalde rekenmethodiek. Daarnaast is rekening gehouden met rente inkomsten op de spaarrekening.

7. Verklaring Algemeen Bestuur

Hiermee verklaart het Algemeen Bestuur van het Regionaal Historisch Centrum Drents Archief te Assen dat de begroting over de periode 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025 van genoemde Gemeenschappelijke Regeling is opgemaakt in overeenstemming met de ter zake vastgestelde richtlijnen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 10 juli 2024.

Handtekening voorzitter

Handtekening directeur

Bijlagen

Prognose eigen en vreemd vermogen		
	1-1-2025	**31-12-2025**
Verwacht Eigen Vermogen	€ 102.400	€ 102.400
Verwacht Vreemd Vermogen	€ 12.500	€ 0

Bovenstaande cijfers geven een prognose weer van het verwachte eigen en vreemd vermogen per balansdatum.

Meerjarenoverzicht				
	2025	**2026**	**2027**	**2028**
Baten				
Structurele baten	3.028.255	3.149.385	3.275.361	3.406.375
Bijdrage E-depot	483.557	572.692	654.680	699.823
Overige opbrengsten	149.000	210.000	220.000	230.000
Totaal baten	**3.660.812**	**3.932.077**	**4.150.040**	**4.336.198**
Lasten				
Personele lasten	2.613.900	2.798.456	2.955.394	3.093.610
Directe lasten	315.611	328.235	341.365	355.019
Indirecte lasten	801.301	833.353	866.687	901.355
Totaal lasten	**3.730.812**	**3.960.044**	**4.163.446**	**4.349.984**
Diverse baten en lasten	**40.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**
Saldo van baten en lasten	**-30.000**	**-17.968**	**-3.406**	**-3.786**
Onttrekking en toevoeging reserves	30.000	25.000	10.000	10.000
Resultaat	**0**	**7.032**	**6.594**	**6.214**

Bovenstaande cijfers geven een financiële prognose aan met betrekking tot de periode 2025-2028. In de prognose is rekening gehouden met loon- en prijsontwikkelingen. Hiervoor is gerekend met 4% voor personeelskosten en 4% voor de overige kosten. Voor de bijdragen van de partners (structurele baten) is tevens rekening gehouden met 4% indexering. Daarnaast is rekening gehouden met de aansluiting van diverse overheden en organisaties op het e-depot. Hier staan personele en directe materiële kosten tegenover. De prognose laat zien dat het resultaat bij ongewijzigd beleid redelijk neutraal blijft.